

PETR MACEK, BRNO – † IVAN POLEDŇÁK, PRAHA

STANISLAV TESAŘ AT 70

4 April 2010 is a jubilee day of Stanislav Tesař, music organizer, musicologist and pedagogue, member of staff of the Institute of Musicology, Faculty of Arts, Masaryk University, who is quite rightly ranked among the prominent names of Czech music culture. Therefore we have decided to honour Tesař's major jubilee and dedicate this year's volume of *Musicologica Brunensia* to him. It comprises of studies and other texts by his friends, collaborators and pupils.

* * *

Stanislav Tesař was born on 4 April 1940 in Nová Říše. He studied commercial Academy (then High School of Economics), „Světlá“ in Velké Meziříčí (1954–58), upon completing the military service he was employed as technician – supervisor in the Domáci potřeby Brno company (1961–63). He started to study music at the State Conservatoire in Brno (1963–69, double bass playing, Julius Ventruba's class) and then musicology and sociology at the Faculty of Arts, Masaryk University – MU (then Jan Evangelista Purkyně University – UJEP) in Brno (1969–73, his notable teachers included Jan Racek, Bohumír Štědroň, Jiří Vysloužil, Jiří Fučkáč; diploma thesis *České kancionály reformační doby. Metody klasifikace a systematizace jejich repertoáru* – [Czech Hymn-books of the Time of Reformation. Methods of classification and systematization of their repertoire]; PhDr. in 1976 with his doctoral thesis *Cantus Unitatis Fratrum. Analýza repertoáru českého jednohlasu 16. století [Analysis of the repertoire of Czech monophony of the 16th century]*). He was awarded the Herder scholarship by Stiftung F. V. S. Hamburg for the year 1973, by intervention of Czechoslovak authorities the voyage didn't materialize. Between 1973–78 he was stipendiary of the Czech Music Fund as member of the editorial board that was preparing the *Slovník české hudební kultury* (Dictionary of Czech Music Culture, Praha 1997) at the Centre for Music Lexicography, Institute of Art Studies, Faculty of Arts, Purkyně University in Brno (now Masaryk University). For this publication he wrote the entries: *officium, matutinum, laudy [laudae], prima, tercie, sexta, nona, nešpory [vespers], kompletář [completorium], teorie hudebního zápisu [theory of notation], kritika*

hudebního zápisu [critique of notation]. Then for a long time he worked at the Czech Music Society as head of the secretariate in charge of strategy and organization. There he was responsible for many seminar events and activities, mainly in the field of music education. Between 1988–90 he was employed at the Union of Czech Composers and Concert Artists (later for a short time at the Association of Music Artists and Scholars) as secretary for musicology and music critique. At the same time he worked for the Institute for Musicology of the Czech Academy of Sciences in 1990, later he collaborated there in the unfinished project of the *Academical Dictionary of Music*.

His work as director of the Museum of Czech Music, part of the National Museum, between 1990–96 was crucial for the whole domain of organization of music culture and music research. There he introduced digitalization as means of protection and presentation of sources and solved highly urgent dislocation problems in the first half of the 1990s.

From 1996 he worked as pedagogue and lectured musicological disciplines at both Department of Musicology, Palacký University, Olomouc and Institute of Musicology, Masaryk University, Brno. He lectured on the history of early music, theory of notation, gregorian chant, hymnology, management of music culture and music paedagogy. In Olomouc he was vice head of the department in 1996–2003, in Brno he was head of the institute in 1998–99. He finished his paedagogical duties in Olomouc in 2006, he still teaches at the Masaryk University. In 1996 he did two research stays in Vienna, in 1999 one at the Institute of History of Church Music at the University of Greifswald, in 2002 one at the Institute of Musicology in Freiburg im Breisgau. In 1996–97 he carried out a grant project of the Fund for Development of Universities at the Palacký University *Gregorian Chant in the liturgical practice of churches during the Czech protestant reformation 1450 – 1620*.

From 1999 Stanislav Tesař carries out a long-term multisource financed grant project at the Faculty of Arts, Masaryk University, called *Melodiarium hymnologicum Bohemiae*. Its aim is to create a cataloguing system based on a unique and so far in hymnology unapplied principle that enables the scholar to have direct contact with the digital image of the studied material. The project is supported by the grants of the Czech Ministry of Education (MŠMT) and the Grant Agency of the Czech Republic (GAČR) – research project MŠMT No. MSM 142100002, 1999/2004, GAČR GA408/06/0816, 2006/08, and GA408/09/0222, 2009/11). The catalogue is accessible here: www.firmadat.cz/melodiarium. The present database records Czech, Latin and German spiritual songs (about 1300 melodies) and some 3300 song texts from 27 manuscripts and printed sources from 15th to 17th centuries. This database is being expanded permanently.

Stanislav Tesař is also author of the exposition *Pavel a Antonín Vranickýs – documents of life and works* in the Premonstratensian monastery in Nová Říše. He prepared the conferences *Correspondence as musicological source and problem* (Olomouc 1988), *Digitalization of sources – method of their protection and presentation?* (Olomouc 1999), *Cataloguing as a theoretical and practical problem*

of musicological documentation (Olomouc 2000), *Music paedagogy and education – past, present, future* (Olomouc 2002). He edited a series of digital facsimile *Fontes monodici Bohemiae et Moraviae* – vol. 1: Vyšebrodský sborník No. 42; vol. 2: Vodňanský kancionál 1537; vol. 3: Poličský kancionál 1545; vol. 4: Chrudimský latinský graduál 1530; vol. 5: Chrudimský český graduál 1570; vol. 6: Klatovský graduál 1537; vol. 7: Kolínský kancionál 1517; vol. 8: Havlíčkovobrodský kancionál; vol. 9: Kancionál Jana Roha 1541; vol. 10: Německý kancionál Michaela Weisseho 1531; vol. 11: Německý kancionál Jana Roha 1544. He edited the proceedings from the paedagogical conferences in Nitra (1984, 1986) and from musicological conferences in Olomouc (1998–2000): *Critical editions of musical sources III* (Olomouc 1999), *Critical editions of musical sources IV* (Olomouc–Brno 2001), *Music paedagogy and education – past, present, future* (Olomouc 2003).

Huge and crucial is Tesař's work in the field of organizing musical life on several more posts: 1971–78 secretary of International Musicological Colloquiums at the International Music Festival in Brno, 1992–98 member of the consultant board of the Ministry of Culture (head 1995–98), 1993–95 member of the Academic Council of the Institute for Musicology of the Czech Academy of Sciences, 1994–2002 member of the praesidium of the Czech Music Council (1998–2002 vice head), from 1998 member of the committee of the International Musicological Colloquium at the International Music Festival in Brno, 2001–07 member of the committee of the Leoš Janáček Foundation.

By both extent and depth of his activities, Stanislav Tesař in a significant personage of the Czech music culture and Czech musicology in particular.

Translated by Jan Špaček

PETR MACEK, BRNO – † IVAN POLEDŇÁK, PRAHA

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE PRACÍ STANISLAVA TESAŘE
SELECTED BIBLIOGRAPHY OF THE WORK
OF STANISLAV TESAŘ

Knihy / Books

Hudební pedagogika. Koncepce a aplikace hudebně výchovných idejí v minulosti a přítomnosti (s Jiřím Fukačem a Jozefem Verešem, Brno 2000, FF MU).

Studie, stati, recenze / Studies, essays, reviews

Entwurf eines Katalogs des tschechischen Gesangs im 15. und 16. Jahrhundert (Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity H 9, Brno 1974, s. 27–36).

Systematizace a katalogizace jednohlasého repertoáru českých hudebních pramenů reformační doby (Universitas, Brno 1975, s. 29).

K možností využití SP v hymnologii (sborník Lidová píseň a samočinný počítač III, Brno 1975, s. 253–261).

Diplomové, disertační a habilitační práce z muzikologie, obhájené v ČSR v letech 1945 – 1973 (Hudební věda 13, 1976, č. 3, s. 257–286).

Situace v hudebním vzdělávání dětí školního věku (zpráva ze sociologického výzkumu) (Hudební rozhledy 38, 1985, s. 231–233).

Nitra po roce... nejen české hudby (s Milošem Schniererem, Gramorevue 85, č. 9, s. 1).

Situace v hudebním vzdělávání dětí školního věku (sborník Hudební výchova v procesu formování vědomí mládeže socialistické společnosti, Praha 1986, s. 73–86).

K prověrce stavu estetické výchovy na základních a středních školách (poznámky k výzkumu prováděnému MŠ ČR a MŠ SSR) (Hudební rozhledy 41, 1988, s. 56).

Nebezpečí osmého paradoxu (sborník Musica viva in schola 1985, Brno 1987, s. 19–28).

Od východisek let šedesátých k realitě let osmdesátých (s Ivanem Poledňákem, sborník Osnovy a učebnice hudobnej výchovy z hľadiska súčasných a budúcich potrieb, Praha–Bratislava–Nitra 1991, s. 47–55).

Hudební výchova v sousedních zemích (se Zuzanou Zatloukalovou a Katarínou Szakalovou, výše uvedený sborník, s. 225–238).

Hudební výchova v sousedních zemích (Hudební rozhledy 42, 1989, s. 376–380).

Jak dále v odborném hudebním školství? (Hudební rozhledy 42, 1989, s. 229–231).

Dvoji účtování aneb několik poznámek k setkání českých a slovenských muzikologů (Hudební rozhledy 42, 1989, s. 422–423).

- Jak jsme na tom, aneb co se děje (nebo spíše neděje) v československé hudební pedagogice?* (Hudební rozhledy 43, 1990, s. 386–389).
- Projekt des Inzipiten-Kataloges für das einstimmige Repertoire der tschechischen Gesangbücher des 16. Jhrts.* (Mitteilungen der Internationalen Gesellschaft für Liturgik und Hymnologie, Nr. 2, Kassel 1990).
- Všechno je opravdu jinak (pokračování diskuse)* (Hudební rozhledy 44, 1991, s. 236).
- Will the Museum for Czech Music find a mode of self-assistance?* (Music News from Prague 1992, Nr. 9–10).
- Bemerkungen zum Thema „Comenius in der Musikgeschichte“* (sborník Johannes Amos Comenius und die Genese des modernen Europa, Bayreuth–Prag, Flacius–Verlag–Fürth 1992, s. 233–235).
- Museum for the Vranický Brothers* (Music News from Prague 1993, Nr. 1–2, s. 10).
- Hudba mezi bezmoci kulturní politiky a mocí trhu* (Hudební rozhledy 46, 1993, s. 428–429).
- Die Kultur zwischen der (Ohn)Macht der Kulturpolitik und der Macht des Marktes oder die Deetatisierung der Kultur auf tschechisch* (sborník Mitteilungen aus der internationalen Konferenz über Musik und Staat, Praha, Divadelní ústav 1993, s. 108–113).
- Deutsche Gesangbücher der Brüder-Unität im 16. Jahrhundert. Bemerkungen zu ihrer kulturhistorischen und soziologischen Problematik* (sborník Volksmusikalische Wechselwirkungen zwischen Deutschen und Tschechen, Regensburg, Sudetendeutsches Musikinstitut 1994, s. 125–133).
- Die Weisen der Böhmischen Brüder von 1531.* (Die Musikforschung 49, 1996, s. 320–321).
- Kompletář. Kritika hudebního zápisu, Laudy. Matutinum. Nešpory. Nona. Officium. Prima. Sexta. Teorie hudebního zápisu. Tercie* (Jiří Fukač, Jiří Vysloužil, Petr Macek (ed.): Slovník české hudební kultury. Praha, Editio Supraphon 1997).
- Das Kirchenlied – Bemerkungen zur Problematik der Migration und Massmedialendimension seines Repertoires* (sborník Musicologica Olomucensia IV, Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Olomouc 1998, s. 101–107).
- Ediční činnost české hudební vědy – balance a perspektivy* (sborník Kritické edice hudebních památek, Olomouc, Vydavatelství Univerzity Palackého 1996, s. 12–23).
- Odborná příprava na konzervatořích ve vztahu k vysokoškolským muzikologickým vzdělávacím programům* (sborník Konzervatoře a odborné hudební vzdělávání, Praha 2000, s. 26–28).
- Cyrilismus – administrativní princip nebo hnutí zdola? Dvě poznámky k doposud nenapsané historii jednoho hnutí* (sborník Úloha spolkov, společností a združení v hudobných dejinách Európy, Trnava, Západoslovenské múzeum 2001, s. 148–156).
- „Ad maiorem ecclesiae archiepiscopumque Pragensium gloriam“.* *Bemerkungen zu Nejedlýs Aufassung der Geschichte des husitischen Gesanges und der Deutung der tschechischen mittelalterlichen Musik überhaupt* (sborník Colloquium Der Sinn /oder Un-Sinn?/ der Musikgeschichte des 20. Jahrhunderts, editor Petr Macek, Praha–Brno, Editio Bärenreiter – Masarykova univerzita 2001, s. 127–131).
- Das Musikleben in Klosterlandschaft der böhmischen Länder. Bemerkungen zum Stand der wissenschaftlichen Erkenntnis* (sborník Probleme der Migration von Musik und Musikern in Europa im Zeitalter des Barock, Sinzig 2000, s. 233–238).
- Melodiarium hymnologicum Bohemiae – charakteristika projektu a současný stav příprav* (sborník Kritické edice hudebních památek IV, Brno–Olomouc, Masarykova univerzita v Brně – Univerzita Palackého 2001, s. 145–154).
- Nitranská tradice a současná česká hudební pedagogika* (sborník Hudobno-pedagogické interpretácie 6, Nitra 2001, s. 24–31).
- Paradigmenwechsel in der tschechischen Musikpädagogik? Versuch über eine Standortbestimmung* (s Jiřím Fukačem, sborník Musicologica Olomucensia VI, In honorem Ivan Poledňák. Olomouc, Univerzita Palackého 2002, s. 63–73).
- Olomoucká léta Pavla Vranického* (sborník Kritické edice hudebních památek VI, Hudba v Olomouci I, Olomouc 2003, s. 93–101).
- Na co jsme zapomněli a nezapomněli* (Hudební pedagogika a výchova – minulost, přítomnost, budoucnost. Olomouc, Univerzita Palackého, 2004, s. 19–22).

Jiří Sehnal: Barokní varhanářství na Moravě. Díl 1. Varhanáři. (recenze na knihu, in: *Acta musicologica*. Brno, Ústav hudební vědy FF MU Brno, 2004, s. 11–12).

Melodiarium hymnologicum Bohemiae-hymnologický digitální katalog české duchovní písně. Charakteristika projektu a současný stav příprav (*Acta musicologica*, Brno, Ústav hudební vědy FF MU, 2004, 2, s. 3–8).

Thesaurus cantionis ecclesiam bohemicam a hymnologický výzkum v badatelské tradici brněnské muzikologické školy (In: Petr Macek, Rudolf Pečman: *Musicologia Brunensis. Ad honorem Jan Racek, Bohumír Štědroň et Zdeněk Blažek 1905–2005*. Praha, KLP-Koniasch Latin Press 2005, s. 135–145).

Studium hudebního managementu na vysokých školách v České republice. (Hudba – integrácie – interpretácie, Nitra, Pedagogická fakulta Univerzity Konstantina Filozofa 2006, s. 42–59).

Ivan Poledňák a hudební pedagogika – poznámky k problematice invenčnosti, iniciativnosti a provokativnosti ve vědecké práci (Kontexty hudební pedagogiky I, UK v Praze, Praha, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy 2007, s. 36–41).

Duchovní píseň v českých zemích – od husitství do Bílé hory. Poznámky k procesu jejích proměn. (*Hudební rozhledy* 2007, č. 4, s. 40–42).

Edice / Editions

Fontes monodici Bohemiae et Moraviae (ediční řada digitálních faksimilí, Brno, Masarykova univerzita 2000–2004):

1. svazek: Vyšebrodský sborník č. 42
2. svazek: Vodňanský kancionál 1537
3. svazek: Poličský kancionál 1545
4. svazek: Chrudimský latinský graduál 1530
5. svazek: Chrudimský český graduál 1570
6. svazek: Klatovský graduál 1537
7. svazek: Kolínský kancionál 1517
8. svazek: Havlíčkobrodský kancionál
9. svazek: Kancionál Jana Roha 1541
10. svazek: Německý kancionál Michaela Weisseho 1531
11. svazek: Německý kancionál Jana Roha 1544.

Podílel se na redakční přípravě sborníků z pedagogických konferencí v Nitře (1984, 1986), editoval sborníky z muzikologických konferencí v Olomouci v letech 1998–2000: *Kritické edice hudebních památek III* (Olomouc 1999); *Kritické edice hudebních památek IV* (Olomouc–Brno 2001); *Hudební pedagogika a výchova – minulost, přítomnost a budoucnost* (Olomouc 2003).